

ІННОВАЦІЇ

Альма-матер допомагає реалізувати задумане

Фото: Медіацентр УжНУ

ВУжНУ відбувся дебютний конкурс стартапів для студентів, аспірантів і молодих викладачів, приурочений до Дня науки, що мав на меті допомогти втілити інноваційні ідеї, методи досліджень, навчити основ бізнес-менеджменту, публічного представлення проектів для кола потенційних інвесторів і споживачів.

Наукове змагання складалося з трьох етапів: реєстрації, відбору учасників, презентації та підбиття підсумків. За можливість реалізувати свою ідею змагалися 19 команд. У їх складі — математики, фізики, медики, стоматологи, біологи, географи, філологи, інженери та інші.

Комісія на чолі з ректором УжНУ, професором Володимиром Смоланкою та його заступником, проректором із наукової роботи, професором Ігорем Студеняком визначила 13 проектів-фіналістів. Крім працівників УжНУ (гендиректора «Наукового парку» Матвія Кадара, начальника науково-дослідної частини Ірини Грабової, директора Центру кар'єри Тетяни Бутурлакіної, завідувача кафедри міжнародних економічних відносин Володимира Приходька, голови ради молодих учених Тетяни Малаховської, голови студради університету Олександра Варшави), оригінальні задуми молоді оцінювали також представники бізнесу та владних структур. Зокрема, до

складу журі ввійшли голова правління ПАТ «Комерційний інвестиційний банк» Мирослав Гісем, генеральний директор ТОВ «Закарпатське обласне агентство із залучення інвестицій та господарського розвитку територій» Віктор Трикур, начальник Департаменту економічного розвитку та торгівлі Закарпатської облдержадміністрації Денис Ман. Останній, своєю чергою, зазначив: «Створено умови для співпраці трикутника «Влада — бізнес — освіта». Згодом матимемо нагоду оцінити, чи ефективна така взаємодія. Надзвичайно важливо, щоб дослідження науковців ставали основою роботи влади, інструментом задоволення потреб суспільства».

Із вітальним словом до молодих науковців звернувся В.Смоланка: «Ідей у студентському середовищі багато, а найважче — утілити їх у життя. Сподіваюся, усі проекти знайдуть практичне застосування». Модератором заходу виступила Тетяна Бутурлакіна. Презентація надбань команд відбувалася за попередньо проведеним жеребкуванням. Представники біофаку пропонували надати естетичного вигляду скверам ім. Бокшая та Ерделі, а також площі Корятовича; рекультивувати примагістральні ґрунти, виростивши захисні смуги чагарникової верби; зробити Ужгород «розумним містом». Майбутні географи продемонстрували бізнес-план щодо плантаційного лісовирощування енергетичної верби; землевпорядники

намагалися сформувати цифрову карту обласного центру Закарпаття. Студенти-фізики дивували присутніх новаторськими ідеями стосовно керування пристроями на основі сучасних технологій. Медики представили розробку ефективної та порівняно недорогої боротьби з бактеріальними захворюваннями. Команди математичного факультету проектували різноманітні веб-ресурси, серед яких — «Інформаційна платформа Закарпаття». Денис Ман запропонував виконавцям вищезазначеного проекту надати в користування вже створений сайт, додавши: «На Закарпатті діє регіональна стратегія до 2020 року, і деякі стартапи відповідають її пріоритетним напрямкам. Отже, такі плани мають право на реалізацію. З обласного й міського бюджетів є можливість співфінансування проектів на рівні 10 %. Ми розглянемо всі заяви, подані в першому турі».

Найкращі стартапи визначали за такими критеріями: оригінальність ідеї, можливість упровадження, наявність додаткових джерел матеріального забезпечення, зрозумілість, візуальне представлення, потенціал. Першість здобула об'єднана група двох команд, сформованих на базі наукової студентської лабораторії Bitrate при кафедрі прикладної фізики, зокрема Internet of things та Stop fire, що відповідно передбачають створення програм для автоматизації різних пристроїв і гасіння пожеж у приміщеннях спеціальною речовиною. Друге

місце розділили інноваційні ідеї під назвами «Оцінювання стартап-проектів для визначення ризику їх впровадження» та «Вплив низькоінтенсивного лазерного випромінювання на мікроорганізми». Третіми стали навчальна платформа УжНУ Stud Support, а також збірня «Екологічні аспекти підбору рослин та догляду за зеленими насадженнями урбанізованих територій», Solartracker, Solar Power Energy System, Green Eco Town.

Усі конкурсанти отримали відповідні сертифікати про участь. Призерам вручили грошові премії. Фінансування (загальний кошторис — 100 тис. грн) та реалізацію стартапів-переможців здійснюватиме Ужгородський національний університет у 2016 — 2017 навчальному році. Оприлюднення результатів заплановано на червень 2017 р. «В УжНУ вперше конкурс стартапів улаштовують не тільки в науковому руслі, а й для пошуку інноваційних підходів. Запропоновані проекти — результат командної роботи, тому важливим є досвід співпраці між студентами і їх наставниками. Можливо, рекомендовані грошові призи повністю не покрийють витрат, але стануть базовими інвестиціями, реальною підтримкою ідей. Крім того, учасники можуть знайти джерела додаткового фінансування», — зазначила Тетяна Бутурлакіна.

Залишається тільки побажати авторам успішного впровадження їх ідей на практиці!

Ольга БРАЙЛЯН,
«Глядь».

Із Днем Конституції України

Конституції України. Основний Закон є для нас тією базою, що забезпечує статус державно-го суверенітету нашої країни, проголошує найвищі людські цінності й за допомогою якої ми побудуємо міцну соборну правову державу.

Бажаю, щоб кожен громадянин сумлінно виконував свої

обов'язки й водночас мав усі можливості для реалізації власних прав. Миру всім, достатку, результативної праці, і хай Конституція України вказує ефективний шлях до утвердження в суспільстві гуманістичних принципів і законності.

Володимир СМОЛАНКА,
ректор ДВНЗ «УжНУ».

ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ

Зверніть увагу на нововведення!

Міністерство освіти й науки України 17 червня 2016 року оприлюднило зміни до «Умов прийому на навчання до ВНЗ», за якими до «Правил прийому до ДВНЗ «УжНУ» найближчим часом будуть унесені зміни.

Найважливішим нововведенням є скасування позаконкурсного вступу й цільового прийому. Цьогоріч усі учасники вступної кампанії проходили конкурсний відбір. Водночас окремі категорії громадян вступатимуть за співбесідою або за квотами та вступними іспитами.

Право на вступ за співбесідою мають:

- ті, кому відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», надане таке право;
- особи, які стали інвалідами внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних із 21.11.2013 по 21.02.2014 під час участі в масових акціях громадянського протесту в Україні за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революція Гідності), за умови їх звернення за медичною допомогою в період з 21.11.2013 по 30.04.2014;

- визнані інвалідами війни відповідно до пунктів 11 — 14 статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (військовослужбовці, резервісти, військовозобов'язані, працівники силових структур, учасники добровольчих формувань та волонтери).

Право на вступ за квотами на основі повної загальної середньої освіти мають:

- особи, які мають захворювання, що можуть бути перешкодою для проходження ЗНО;
- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа;
- особи, звільнені з військової служби (зокрема демобілізовані) після 30 листопада 2015 року;
- особи, котрих закон визна-

учасниками бойових дій та які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, ураховуючи тих, хто проходить військову службу (крім військовослужбовців строкової служби) у порядку, визначеному положеннями про проходження військової служби громадянами України.

Обсяг квот визначають університети. За рішенням Приймальної комісії ДВНЗ «УжНУ», у нашому університеті їх встановлено на рівні 10 відсотків від максимального (загального) обсягу державного замовлення, але не менше однієї особи на кожну спеціальність (спеціалізацію).

Вступники, які мають право на зарахування за співбесідою або за квотами, повинні особисто подати документи з 11 до 20 липня.

Маючи нагоду, наголошуємо, що цьогоріч прийом документів на вступ за результатами ЗНО на денну форму навчання здійснюватиметься винятково за поданням електронних заяв — до 15 на 5 різних спеціальностей (спеціалізацій) за держзамовленням. Для подання електронної заяви необхідно зареєструватися на сайті ez.osvitavsiv.org.ua. Змінами до «Умов прийому» передбачено, що при поданні електронної заяви вступник повинен завантажити скановану копію (фотокопію) додатка до документа (атестата) про повну загальну середню освіту. Абітурієнти, які з певних причин не матимуть можливості подати електронну заяву самостійно, зможуть це зробити в Приймальній комісії ДВНЗ «УжНУ», яка працюватиме без вихідних із 9.00 до 18.00 у будні та з 9.00 до 14.00 у суботу й неділю. Радимо вступникам перед подачею заяв звертатися до нас за консультацією особисто, електронною поштою чи телефоном. Уся інформація про вступ-2016 розміщена за адресою: www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient.

Бажаємо всім абітурієнтам уда-лого вступу й запрошуємо до УжНУ!

Петро ГОРВАТ,
відповідальний секретар
Приймальної комісії ДВНЗ «УжНУ».

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

Створення другого медичного факультету, інституту міжнародного партнерства, інтернаціоналізація освіти, вручення атестатів про присвоєння вчених звань, звіти — далеко не всі питання порядку денного на вченій раді УжНУ, що відбулася 16 червня.

Ще один медичний підрозділ (з іноземною мовою викладання) уже з липня функціонуватиме для іноземців та складатиметься з кафедр: внутрішніх хвороб; громадського здоров'я і гуманітарних дисциплін; фундаментальних медичних дисциплін. Як зауважив ректор В.Смоланка, медфак значно «розрісся»: нині там навчається понад 1300 українських студентів та 400 іноземних.

Дещо збільшився й факультет міжнародних відносин — на його базі діятиме (щоправда, на громадських засадах) Інститут міжнародного партнерства, яким опікуватиметься доцент кафедри міжнародних відносин, відомий дипломат, надзвичайний та повноважний посол України Ігор Дір.

Хоч тільки в найменуванні, однак змін зазнав і відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників — відтепер цей відділ сприяє працевлаштуванню та профорієнтації, покликаний налагоджувати контакти між випускниками й роботодавцями, а також абітурієнтами й альма-матер.

Про інтернаціоналізацію освіти та наукових досліджень доповідала проректор УжНУ з науково-педагогічної роботи й міжнародних зв'язків Мирослава Лендєл, зокрема йшлося про

Інтернаціоналізація, іще один медфак та інші зміни у виші

підготовку іноземних здобувачів фаху (затвердили й відповідні документи), підписані міжнародні договори, семестрове навчання, грантові проекти тощо. Варто зауважити: визнання має університет, де навчається 10 % студентів з інших держав. У 2013 р. в нас їх було 22, у 2015 — 2016 рр. — 462! Цьому сприяє й висока підготовка фахівців-викладачів, за що Мирослава Олександрівна подякувала факультету іноземної філології. Звісно, керівництво й надалі працюватиме над удосконаленням вищезазваної позиції, яка впливає на рейтинг університету. Скажімо, у планах — нові англо-й українськомовні проекти, розширення навчання юнаків і дівчат та стажування наставників за програмою Erasmus+. Крім того, іноземні студенти, за бажання, можуть звертатися до спецкомісії УжНУ з проханням визнати дійсним їх документ про освіту в нашому ВНЗ, здобутий в іншій країні.

На засіданні також отримали дипломи двоє професорів. Атестати про вдостоєння вченого звання доцента вручили 32 науковим і науково-педагогічним працівникам альма-матер. Подяки від ректора мали науковці й студенти з нагоди Дня науки, грамоти й кубки — триумфатори спартакіад тощо.

Звітував про гуманітарну й виховну діяльність упродовж 2015 — 2016 н. р. проректор із науково-педагогічної роботи Ігор Король. Наголосив, зокрема, на відзначенні 70-річчя альма-ма-

тер, зазначив про активну роботу профкому й студради.

Про 5-річне функціонування факультету здоров'я людини доповідала декан Олена Дуло. Цьому підрозділу справді є чим пишатися: за результатами виступів в Україні та Європі маємо 16 майстрів із різних видів спорту. Ішлося й про успішні ремонтні роботи на ФЗЛ.

Було затверджено й положення про вчену раду та її регламент. Зокрема, учені ради факультетів мають право таємним голосуванням обирати кандидатів на посади доцентів. Збільшилася й кількість членів ученої ради УжНУ — 75 осіб.

На зібранні назвали переможців конкурсу «Краща монографія 2015 року». Як зауважив проректор із наукової роботи Ігор Студеняк, автори отримують премії.

А ще рекомендували до друку чергові видання, уточнювали теми дисертацій, затвердили положення про присвоєння вчених звань, визнання документів про вищу духовну освіту.

Звернули увагу й на зміни до Правил прийому до УжНУ, зокрема на терміни вступу до аспірантури: прийом заяв — 11.07 — 19.08; вступні іспити — кінець серпня; зарахування — до 15 вересня; навчання — із 19.09.

Ось таким плідним на нововведення виявилось чергове засідання вченої ради вишу. Виріється, сумлінна робота матиме високі результати!

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

У ДОБРУ ПУТЬ

Незабутніми емоціями та аншлагом у великій залі вченої ради УжНУ запам'яталася церемонія вручення дипломів вихованцям медичного факультету, котрий цьогоріч першим розпочав видачу документів про освіту випускникам. 3 альма-матер прощалися більше півтори сотні юнаків і дівчат, 32 з яких — громадяни Індії, Бангладешу, Кенії.

Лікарське братство УжНУ — із дипломами!

Святковий захід, присвячений 71-ому випуску студентів-лікарів, 8-ому — провізорів і 11-ому — бакалаврів, медсестер, відкрили виконанням Гімну України. Декан Олександр Болдіжар уперше назвав учорашніх спудеїв колегами, додавши: «Очолую медфак 13 років. І стільки ж разів зі сцени вітаю випускників. Тринадцять — щасливе число! Тішуся, що сім'я медиків зростає, наша спеціальність є

популярною. Сумно, бо прощаємося, але знайте: завжди можете повернутися в рідні стіни». Ректор альма-матер Володимир Смоланка зауважив: для винуватців свята починається довгий шлях, десятки років професійного життя. Володимир Іванович закликав випускників бути вільними, відкритими, активними, амбітними, насолоджуватися життям. Очільник вишу звернувся й до іноземних студентів: «Дякуємо, що обрали УжНУ для продовження освіти. Пишаємося такими випускниками. Бажаємо удачі!»

Після настанов та порад перейшли до найважливішого — вручення дипломів. Документами з відзнаками нагородили 23 випускників спеціальності «Лікувальна справа», 4 — «Фармації», 8 представниць «Сестринської справи». Педагоги зичили вихованцям добра, здоров'я, успіхів у кар'єрі, щастя в родині.

Від імені студентського колективу викладачам висловили подяку Марина Бабич, Наталія Бай, Еммануел Окоро та Г'юадалу Раму Абгіруп. Закордонні здобувачі фаху презентували ректорові пам'ятний альбом.

«Медицина не може врятувати від смерті, але спроможна продовжити життя», — писав давній китайський правитель Гуанді. Завжди допомагати хворим присяглися й дипломовані лікарі, провізори, медичні сестри УжНУ випуску 2016, виголосивши клятву Гіппократа. Тож успіхів у галузі медицини, просторої життєвої стежини!

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Одним абзацом

• **ТРАНСКОРДОННЯ** • Закарпатська область та чеський край Височина ось уже 9 років еднають тісні узи транскордонної співпраці. За цей час удалося реалізувати майже 80 інвестиційних проектів у сфері освіти, культури, охорони здоров'я в усіх районах області загальною вартістю на більш ніж 40 мільйонів гривень. Про це йшлося під час різних зустрічей, які нещодавно влаштували в Ужгороді члени делегації Височини на чолі з гетьманом краю Іржі Бегоунком. Володимир Смоланка, ректор УжНУ, вітаючи гостей, зауважив: «У нас багато спільного в історії, а ще більше — у майбутньому» та розповів гостям про якісні перетворення, що сьогодні відбуваються в найбільшому виші Закарпаття в процесі його інтеграції в європейський освітній простір.

За інформацією Відділу зв'язків із громадськістю УжНУ.

• **РЕЙТИНГИ** • У 2016 р. УжНУ опинився на 35 місці в авторитетному рейтингу «Топ-200 вишів України» й піднявся на чотири позиції. Відповідне оцінювання здійснив Центр міжнародних проектів «Євроосвіта». Також слід відзначити, що, згідно з оприлюдненим останнім рейтингом Scopus, УжНУ посідає 13-у сходинку, а за Webometrics — 26-у (у липні 2015 року — 80 місце). Чекаємо на консолідований рейтинг, результати якого будуть оприлюднені на початку липня.

За інформацією Прес-служби УжНУ.

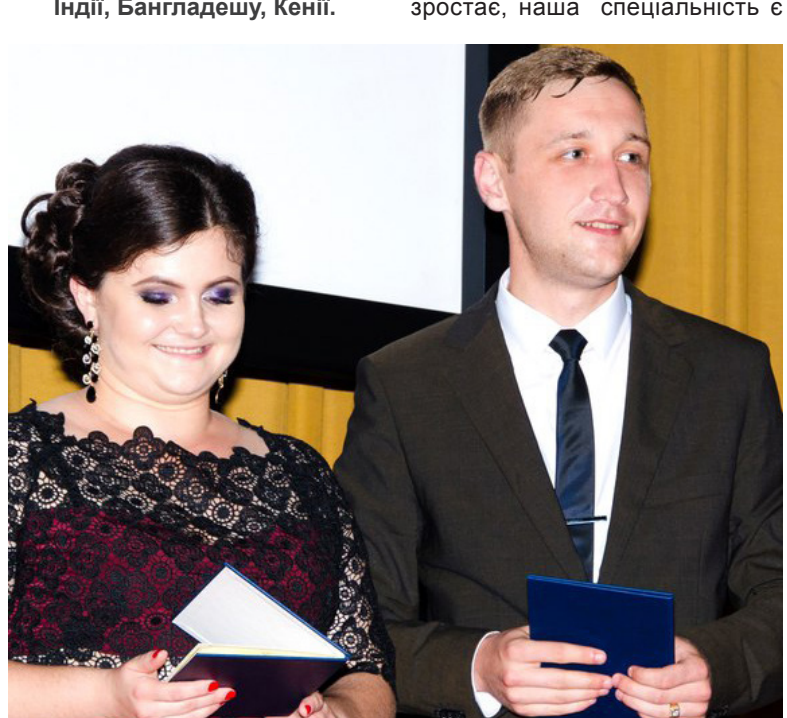
• **ЛЕКЦІЇ** • Доктор Дж.Айзен, президент глобальної організації освітнього консалтингу EV Global Education Consulting, прочитав студентам УжНУ лекцію за темою: «Американські вибори та майбутнє Європи».

• **КОНКУРСИ** • З ініціативи Ресурсного центру зі сталого розвитку УжНУ організовано квест «Цілі сталого розвитку». Ініціатори прагнули ознайомити учасників із 17-ма цілями сталого розвитку, проголошеними в 2015 році на 70-ій сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

• **ГИРЬОВИЙ СПОРТ** • Представники УжНУ, які пройшли відбір на чемпіонаті України серед студентів, стали учасниками чемпіонату світу з гирьового спорту в Порту (Португалія). Серед 40 спортсменів нашої держави — представники ФЗЛ: Н.Бенко стала найкращою у ваговій категорії до 70 кг. Павло Росоха та Микола Прокоп здобули срібні нагороди в категорії до 80 та 65 кг відповідно. Крім того, заступник декана з виховної роботи юрфаку Вадим Рошканюк, чинний чемпіон України, виступив на чемпіонаті Європи серед ветеранів, що відбувався паралельно, і посів перше місце. Тренував атлетів Микола Гичка, випускник ФЗЛ. Загалом українські гирьовики привезли 8 золотих, 4 срібні та 1 бронзову медалі. Наші вітання триумфаторам, зокрема з альма-матер!

Ольга БРАЙЛЯН,

«Погляд».

Випускники медичного факультету Наталія ВОЛОШИН та Іван ГАДЖЕГА: «Віднині ми дипломовані!»

ВИСТАВКИ

«Моє мистецтво належить світові»

«Моє мистецтво належить світові», — книжковою виставкою з такою назвою краєзнавчий відділ карпатики Наукової бібліотеки УжНУ вшановує фундатора закарпатської школи живопису Альберта Ерделі з нагоди 125-річчя від дня його народження.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Відбулося завершальне засідання другого сезону літературного клубу «Читаємо разом». Останнім гостем цього сезону став Петро Часто — головний редактор найстарішого у світі закордонного україномовного видання «Свобода».

Екс-ужгородець представив дві нові книжки «...і всі давно змінилися

ОСНОВНИЙ ЗАКОН

Спочатку було Слово... Воно заклало фундамент створення світу. Воно було єдиним для всіх до моменту падіння Вавилонської вежі. Воно стало наріжним каменем першої Конституції — законів, які через Мойсея послав Усевишний. Але так, як ізраїльтяни всупереч велінню Бога сконструювали Золотого тельця, так і ми часто ігноруємо Господні настанови. Зокрема, тому й досі триває воєнна невизначеність. Наші еліти, як писав І.Франко в журналі «Віче», «...хоч до скону борються за дотримання Конституції, до якої постійно вносять поправки залежно від того, хто при владі, а десять Божих заповідей — Конституцію християнина — щоденно порушують» (viche.info/journal/729). 1 28 червня — додатковий привід задуматися: яким законом керуємося в щоденній діяльності.

Прагнемо Європи, яка, на перший погляд, здається цукеркою. Може, і так, але ж для того, аби сказати, наскільки солодощі смачні, необхідно знати їх склад. Так і з нашим субконтинентом: варто добре ознайомитися з ним, відтак робити висновки. І не просто торувати до передових цінностей, а зваживши основні позиції на терезах переваг і недоліків, узяти для своєї країни тільки корисне. До слова, немає однозначних трактувань поняття «Європа», такі ж різні її визначення і меж чи походження: «...нині в Європі точиться гостра суперечка: чим вона має бути: наддержавою чи союзом держав, супернацією чи ансамблем націй — «Європою вітчизн»? І на ці запитання українським інтелектуалам треба готувати свої відповіді вже тепер», — зазначає І.Лосев (Що таке Європа? // «Український тиждень». — 30.11.15. — tyzhden.ua). Тим паче, що, приміром, британці проголошували за вихід із ЄС, а окремі інші країни над цим серйозно задумалися. Та ці питання занадто

Два нові шедеври Петра Часто

адреси...» і «Що ти накоїв, Одіне?», які вийшли друком у закарпатському видавництві «Тітрапі». Модерувала зустріч магістрантка філологічного факультету Іванна Когутич. У дружній обстановці за чашкою чаю пан Петро розповів про історію написання книжок, ознайомив із їх змістом. Підтримати автора прийшла його дружина, відома письменниця на Закарпатті Любов Дмитришин. Подружжя поділилося цікавими історіями з життя українців Аме-

рики. Згадали й про політичну ситуацію в нашій державі та ставлення української діаспори до подій на Сході. На завершення пані Любов прочитала авторську поезію з такими рядками: «...О Господи, верни мене назад, де я колись була малою...» У такий спосіб дала змогу присутнім глибше зрозуміти, що відчувають українці, будучи на чужині. **Владислава ДУЛКАЙ,** студентка відділення журналістики.

УКРАЇНА НАДЗВИЧАЙНА

Під час англо-бурської війни (Південна Африка) у 1899 — 1902 рр. командир одного із загонів бурів, українець Юрій Будяк урятував від розстрілу молодого англійського журналіста. Згодом останній допоміг Ю.Будяку вступити до Оксфордського університету. 1917 р. пан Юрій працював в уряді Української Народної Республіки, а 1943 р. помер в одному з радянських концтаборів. Ну а згаданого англійського медійника звали... Вінстон Черчилль. **Джерело: vsviti.com.ua/2013/09/ukrajina-nadzvyhajna.**

ОДНИМ ОБЗОРЦЮМ

- **МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ** • УжНУ розпочинає контактувати з Орегонським університетом (США). На вересень заплановано читання лекцій для студентів біологічного й медичного факультетів УжНУ за участю біохіміка Крістофера Метьюса.
- В УжНУ відбувся міжнародний семінар «Транскордонне співробітництво у період кризи в сусідній країні». Його організував Центр міграційних досліджень Варшавського університету та Інститут Центральної Європи Ужгородського національного університету. Фахівці з України, Польщі, Словаччини, Угорщини та Чеської Республіки презентували дослідження та обговорювали взаємини нашої держави з країнами Вишеградської четвірки після Революції Гідності, анексії Криму та воєнних дій на Донбасі, міграційні процеси, локальні транскордонні зв'язки регіонів.
- Заступник декана юридичного факультету, директор НДІ державно-конфесійного права та державно-церковних відносин Олександр Білаш (архімандрит Євфросин) став учасником Міжнародної наукової конференції «Фінансування церков та релігійних організацій: теорія та практика» (Трнавський університет, Словаччина). У рамках візиту сторони обговорювали питання співпраці між юридичними факультетами університетів, мобільності викладачів та можливості підписання угоди Erasmus+.
- **ЗАХОДИ** • У залі вченої ради нашого ВНЗ улаштували круглий стіл «Актуальні питання заснування Агенції регіонального розвитку Закарпатської області». За результатами засідання сформовано умови проведення установчих зборів із заснування відповідної агенції.
- На кафедрі економічної теорії економічного факультету організували студентську наукову конференцію «Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку України». У заході взяли участь представники 2 курсу. За результатами оцінювання, найкращі доповіді підготували Христина Грига, Каріна Ключанка та Ірина Майхеркевич. **Ольга БРАЙЛЯН,** студентка відділення журналістики.

Наріжний камінь Мойсея, або Найкраща Конституція — 10 Божих заповідей

«високі» порівняно з бідними, як Ір, вітчизняними реаліями. Ми, неначе грецький персонаж із міфології, вступаємо в бійку з Одиссеєм, не знаючи насправді, хто він такий, боремося не з тим, із чим потрібно насамперед. Яскравий приклад — народні обранці, основним обов'язком яких є служіння благу нації. Скажімо, усередині цього місяця в «ТСН» повідомляли, що три дні поспіль 386 нардепів прогулювали роботу. Ми ж заплатили їм за день близько 2 млн 700 тис. грн («ТСН». — 19.06.16. — tsn.ua). Звісно, ідеться не тільки про посадовців. Погодьтеся, легковажне ставлення до праці притаманне багатьом. І тут доречні відразу дві Божі заповіді: 8-а — «Не кради!» й уривок із 4-ої: «Шість днів працюй і роби всю працю свою...»

Коли ж наші парламентарі все ж працюють, часто беруться за зміни до Конституції. Безумовно, машина часу диктує свої оберти в плані модифікації суспільно-політичного механізму, однак потрохи кане в лету, як писав Великий Каменяр, головне — християнські настанови. Кажуть, даруйте, історія — мов повія, бо кожен трактує її на свій лад. Та Основний Закон не відстає: щоразу новий парламентар для виконання народного обов'язку змінює Конституцію, як тільки заманеться. І всі пропонують свій шлях виходу з кризи. Варіантів стільки, що настає справжня інтрига в їх відборі, якій позаздрив би навіть режисер, до прикладу, «Холостяка». Не для «своєї кишені», а нібито для України. Тільки чомусь їхня відданість Попелюшки помахом чарівної палички феї перетворюється в пишний маєтки й автомобілі, у які часто вкладають не просто кошти, а душу... І тут знову Божі заповіді: «Не роби собі різьби й всякої подоби з того, що на небі вгорі і що на землі долі, і що в воді під землею. Не вклоняйся їм і не служи їм, бо Я — Господь, Бог твій...»

У маєтки вкладаємо душу, а з неї нерідко виполуємо бур'ян, щоправда плутаємо його з необхідними рослинами, тобто хорошими якостями, котрі повинні в собі розвивати. Половина українців послуговуються інвективною лек-

сикою. За опитуванням компанії Research & Branding Group, вульгарну лайку дозволяють собі 50 % респондентів. Воднораз 40 відсотків не роблять цього ніколи (ІБ. а.] Половина українців матюкаються. А ви використовуйте ненормативну лексику? // 20 хвилин. — 25.09.13. — vn.20minut.ua). Психологічна напруга, емоційне вигорання, душевний біль, гнів, відчай найчастіше стають причинами лихослів'я. Витоки останнього пов'язані з нечистою силою, яка нібито винна в усіх невдачах. Прикро, але чи не найбільше інвективних сполучень стосуються... батька. Скажімо, «хай батько сказиться», «дідько би мучив твого батька». Абстрагуємося від вербальних народних «прочуханів» і заглянемо до Конституції християнства: «Шануй свого батька та матір свою, щоб довгі були твої дні на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі!»

Щоб довгі були дні на землі... Звучить доволі патетично. Однак у цій піднесеності чимало трауру. До прикладу, на Майдані, як стверджують волонтери-медики, кількість загиблих під час Революції Гідності сягнула майже 780 осіб (ІБ. а.] На Майдані загинуло близько 780 людей, —

волонтери-медики // 24 канал. — 10.04.14. — 24tv.ua). А в «ТСН» повідомляли, що на Сході України ми втратили 6800 людей, крім того, є понад 17 000 поранених (ІБ. а.] Жертв конфлікту може бути більше // «ТСН». — 29.07.15. — tsn.ua). І ці страшні цифри не зменшуються. Війна — специфічний архітектор: нещадно ламає долі. Та їх ламаємо й самі. Свою тираду виголошують численні крадіжки, убивства, що вже стали рецидивом. За останні 2 роки «число вбивств, за даними ГПУ, зросло з 5,9 тис. до 8,2 тис. Збільшилася і кількість випадків викрадення людей» (ІБ. а.] В Україні за останні два роки різко зросло кількість вбивств і грабежів // «Українські новини». — 23.02.16. — ukrnews.com). Причин стільки, що їх важко перерахувати на пальцях. Це й доступ до зброї внаслідок проведення АТО, реформи поліції, через які нема кому справді наглядати за порядком, стрес, роздратованість, урешті заздрість... Але всі вони розмотують клубок роздумів до ще однієї Господньої настанови — «Не вбивай!»

У кожній державі свої методи боротьби зі злочинністю. Так, за Кримінальним кодексом Японії чи Зімбабве, одна з форм відповідаль-

ності за вмисне вбивство — смертна кара. У Франції покарання становить 30 років позбавлення волі, в Україні ж — від 7 до 15 р. Однак якщо б ми дотримувалися шостої Божої заповіді, не потрібні були б і вищезазвані способи боротьби. У нас хороші закони, покликані розбудувати міцну державу. Ще якби їх більше виконувати, а не лише вносити правки й доповнення, ненька Україна стала б європейським лідером.

В одному з блогів прочитала цікаву думку: «10 Божих Заповідей складають основу моралі, і саме вони лежать в основі загальнолюдських цінностей, за якими живе цивілізоване людство. Під час однієї конференції про цінності в запитанні про терміни змін в українському суспільстві одна поважна людина відповіла жартом: «Спочатку 10 років нами правили колишні комуністи, потім — 10 років колишні комсомольці, зараз нами починають правити колишні піонери, а зміниться усе лише тоді, коли нами перестануть правити колишні жовтенята. Це і будуть ті самі біблійні 40 років, які знадобилися Мойсею, щоб вивести богообраний народ з єгипетського рабства до обіцяної землі» (Коваленко Г. Заповіді як Конституція // «ТСН». — 16.11.15. — tsn.ua).

Не святі горшки ліплять... І не тільки депутати формують країну. Як усе можна освоїти, так і виправити. Головне — бажання! Отож пора ставити свою цеглину до будинку незалежної й передової України. Не чекати, доки Конституція зазнає чергових змін, хоч, безперечно, слід стежити й за ними. Та насамперед варто вивчити 10 заповідей, які Господь дав Мойсеєві. Тоді, як Вавилонська вежа, «падатиме» кількість зловживань посадою, убивств, крадіжок, вульгарних слів, непошани до ближнього. Думаєте, це повітряні замки чи якась ахінея? Мойсей же вивів народ із неволі, і українці можуть покращити рівень духовності. Маємо чудову Конституцію християнства, ось тільки б вона стала наріжним каменем сьогодення...

Мирослава ГАРАЗДІЙ, «Погляд».

ТРЕНІНГИ

Українська асоціація боротьби з інсультом

До безінсультного життя

В Ужгороді відбулася прес-конференція організаторів та учасників Десятої ювілейної науково-освітньої Школи клінічних нейронаук «Карпатські читання». Вони зібрали потужний склад провідних фахівців у галузі неврології та нейрохірургії.

з європейськими об'єднаннями. «Приємно, що УжНУ вже 10 років долучається до проекту асоціації, і думаю, що наша співпраця може бути взірцем науково-практичної взаємодії освітніх і медичних закладів із громадськими організаціями», — зазначає Володимир Іванович.

Марина Гуляєва, очільниця Української асоціації боротьби з інсультом, додала: «У боротьбі з інсультом об'єднуються науковці, населення, лікарі-практики. І тільки в співпраці ми зможемо досягти найкращих результатів. Тому також уряд УжНУ та особисто ректору, професору Володимирові Івановичу, бо його внесок у цю справу просто неоціненний».

Микола Поліщук, голова комісії з підготовки нейрохірургів Української асоціації нейрохірургів, президент Всеукраїнської громадської асоціації боротьби з інсультами, зауважив: «Теж хочу подякувати провідному нейрохірургу не тільки України, а й світу Володимирові Івановичу Смолянці й ректорату за можливість організувати тут конференцію. Закарпаття й раніше вирізнялося меншою поширеністю інсультів, меншою смертністю, добре організованою допомогою. УжНУ, напевно, — перший університет, який звернув увагу на

те, що гіпертонічна хвороба може залежати від води й уживання їжі. Саме закарпатці виявили: тривале споживання мінеральної води здатне призводити до гіпертонічної хвороби. Тут же доведено, що побутові, культурологічні, психологічні фактори також впливають на хворобу та реабілітацію».

За словами Марії Медведь, директора книгозбірні, запровадження платформи в альма-матер — крок до технологічної ери, своєрідний науковий прорив. Проект дозволяє не тільки знаходити необхідні дані, а й публікуватися у світових виданнях.

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ

Глобально вдосконалюємося

У Науковій бібліотеці УжНУ запроваджують платформу Web of Science, яка значно полегшує пошук інформації зі світових дослідницьких надбань.

Матеріали конференцій, що відбувалися в різних країнах, монографії, статті тепер доступні для всіх, хто цікавиться наукою в УжНУ. Адаже виш придбав ліцензію на використання спеціальної програми. Отож безкоштовний доступ мають як викладачі, так і студенти.

За словами Марії Медведь, директора книгозбірні, запровадження платформи в альма-матер — крок до технологічної ери, своєрідний науковий прорив. Проект дозволяє не тільки знаходити необхідні дані, а й публікуватися у світових виданнях.

Web of Science пропонує перелік збірок, які можуть прийняти до друку вашу статтю, крім того, показує рейтинг від-

повідного журналу серед інших. Щосереди в читальній залі відбуваються тренінги, на яких фахівці у формі онлайн-трансляції демонструють майстер-клас стосовно користування платформою. На першому такому занятті йшлося про пошукову систему, особливості роботи програми.

Нещодавно інтернет-сховище інформації переклало з англійської мови на російську, щоб полегшити доступ до бази даних. Після закінчення семінарів кожен за бажанням може скопіювати відомості на флешку, аби вдома поступово опанувати Web of Science.

Станіслав ШПОНТАК,
студент відділення журналістики.

ІЗ РЕКТОРАТУ

Університет і ЗМІ: спільні освіта й просвіта

У залі засідань ученої ради УжНУ відбулася прес-конференція ректора та проректорів щодо співпраці зі ЗМІ, які висвітлюють діяльність університету. Також керівництво звітувало про свою діяльність.

Оскільки захід призначили в День журналіста, то медійники разом з інформацією для матеріалів почули чимало теплих слів і вітань на свою адресу. Зустріч модерував очільник відділу зв'язків із громадськістю вишу Василь Ільницький, котрий розпочав прес-конференцію: «Дякую, що відгукнулися й у день нашого свята. Університет і журналістика — неподільні: виш готує професійні кадри для ЗМІ. До того ж це ті осередки, які роблять спільну справу в плані освіти й просвіти».

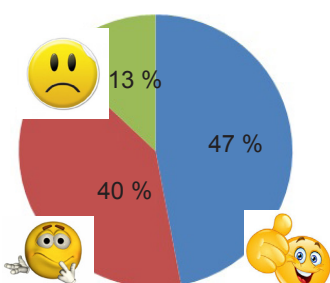
Ректор УжНУ Володимир Смоланка насамперед зазначив: нинішнє свято стосується не тільки журналістів, а й усіх людей, бо роль і вплив засобів масової інформації в суспільстві дедалі зростає. «Майже немає того, хто б уранці, прокинувшись, не подивився телевизор, не прочитав останніх новин із газет

чи онлайн-видань за допомогою гаджетів. Я теж так роблю. Інформацією розпочинаю й завершую день. Вітаю зі святом усіх, адже без медійників ми не могли б жити», — запевнив керівник альма-матер. Крім того, побажав здоров'я, щоб ніколи не висихало перо, і завжди писати правду. Відтак нагородив грамотами за активну журналістську діяльність та з нагоди професійного свята представників університетських ЗМІ.

Проректори УжНУ звітували щодо виконаної роботи на шляху до вдосконалення закладу, зокрема йшлося про такий вагомий крок уперед, як навчання іноземних студентів (невдовзі вони поповнять ряди ще кількох факультетів); назвали позиції в рейтингах, у яких цьогоріч «зріс» наш ВНЗ; акцентували на здобутках у сфері науки (особливо підкреслювали важливість нещодавно організованих стартапів). Не оминули увагою й міжнародну співпрацю, систему покращення навчального процесу (зменшення навантаження як для викладачів, так і для здобувачів фаху, форми стимуляції), стан матеріально-технічної бази тощо.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ОПИТУВАННЯ

Чи задоволені оцінками під час сесії?

Цьогорічна сесія для багатьох студентів виявилася особливо стресовою.

Чимало юнаків і дівчат переконають: таких важких іспитів та заліків ще не було. Однак зі спудеїв знаходяться й ті, які склали випробування достроково, а тепер тішаються результатами й відпочинком. У під-

сумку на запитання: «Чи задоволені оцінками під час сесії?» отримано відповіді: 47% — задоволені; 40% — частково; 13% — незадоволені.

Студенти, котрі об'єктивно оцінили свою роботу впродовж року й засвідчили, що сесією не надто задоволені, ні на кого не нарікають, бо заслужили цього.

Ганна ВОЙТОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

ПІСЛЯСЛОВО ДО СВЯТА

«Лікар не що інше, як спокій для душі»,
ПЕТРОВИЙ

Емілія Йосипівна АРХІЙ — професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб із курсами валеології та основ медичних знань медичного факультету УжНУ, лікар-гастроентеролог вищої категорії, член наукових терапевтичних і гастроентерологічних товариств України і Росії, голова Асоціації лікарів-інтерністів Закарпаття. Із нагоди професійного свята вдалося поспілкуватися з цим авторитетним фахівцем.

— Звідки витоки бажання, а згодом і рішення стати медичним працівником?

— Із самого дитинства. Батько був учителем літератури й поетом, але він не хотів, аби я вступала на філологічний факультет, і тому наступним, що мені подобалося, крім літератури, виявилася медицина. Після закінчення медучилища два роки працювала старшим викла-

дачем у Виноградіві. Згодом опинилася в Ужгороді, де впродовж п'яти років набувала професійного досвіду в кареті швидкої допомоги. Захистила дисертацію; невдовзі мене взяли на кафедру пропедевтики, де викладаю й нині.

— А загалом скільки років Ви в медичній галузі?

— Близько сорока.

— Чому стали саме гастроентерологом?

— Важко сказати... Із самого початку направляли на курс терапії, бо за тих часів не готували «вузьких» спеціалістів. Тоді познайомилася з професором, гастроентерологом Оксаною Ганич, котра й порекомендувала йти саме такою фаховою стежкою. Та й можливість не було обирати іншу спеціальність.

— Які у Вас стосунки зі студентами?

— Хороші! Кожного оцінюю чесно. Усі задоволені.

— Як ставитесь до кредитно-модульної системи?

— Сумно... Адже ми не маємо змоги оцінити здобувачів фаху одночасно через нестачу комп'ютерів. І юнаки, дівчата мо-

Емілія АРХІЙ: 40 років відданого служіння клятві Гіппократа

жуть списати відповіді зі своїх гаджетів. Думаю, не варто проводити такі тести. Краще оцінювати рівень

знань на іспиті, бо це відкрита бе-сіда між викладачем і студентом. Значно ефективніше було б більшу

увагу звертати на практичні вміння.

— Чи траплялися якісь казуси на іспитах?

— Ні. Іноді студенти примудряються списувати, але це не на їх користь.

— Ваше хобі, крім медицини...

— Змалку захоплююся літературою й дуже люблю подорожувати.

— Кого вважаєте гідним наслідування?

— Звичайно, це мої наставники, які допомогли опанувати медичну справу. Зокрема, варто згадати академіка Олександра Угольова, родом з України, члена-кореспондента національної академії наук, досить ерудовану людину, котра є справжнім прикладом для наслідування.

— Насамкінець що побажали б колегам із нагоди Дня медичного працівника, який у так давню святкували в Україні?

— Усім — міцного здоров'я, благополуччя, творчого натхнення та родинного затишку.

Владислава ДУЛКАЙ,
Аліна ГАЛАШ,
студентки відділення журналістики.

ПРОЕКТИ

Ти знаєш, що ти — людина?
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.
В. СИМОНЕНКО

Востанні роки зростає рівень дитячої інвалідності. За даними МОЗ України, у 2013 — 2014 рр. у нас проживало близько 8,5 млн дітей, 167 тисяч із яких мають певні вади, а 62 тисячі — у державних закладах. Показник інвалідності за останні 3—4 роки зріс на 4 %.

У дітей з особливими потребами, яких виховують у родинах, існують чималі ризики через те, що медичні, соціальні, реабілітаційні, освітні заклади/послуги не цілком відповідають умовам розвитку особистості. Надто гостро це простежується в сільській місцевості, де кваліфікація й рівень професіоналізму спеціалістів не завжди відповідають високим стандартам, а також бракує сучасного обладнання в закладах і клініках для відповідної діагностики.

Перехід від радянської системи надання послуг у освітніх, соціальних, медичних закладах та чимало інших факторів, пов'язаних з економічною та політичною ситуаціями в Україні, неабияк вплинули на функціонування зазначених секторів. Утім через відсутність альтернативи для дітей з особливими потребами в 90-х роках ХХ століття почали з'являтися недержавні організації, які прагнули розвивати відповідні сфери послуг і впроваджувати різноманітні інноваційні методи, водночас здобули значний досвід, накопичили низку позитивних практик і зуміли посприяти покращенню функціонування Програми раннього втручання в Україні загалом.

В усьому світі допомога дітям

Право на повноцінне життя

Програма раннього втручання в Україні

з особливими потребами та їх сім'ям — один із пріоритетів діяльності системи охорони здоров'я, соціального захисту та освіти. Програма раннього втручання бере початок із країн Західної Європи та США, де в 1960-х роках почалися розвиток та її безпосередня імплементація. У нашій державі Раннє втручання впроваджують із 2001 року. На території країни існує декілька центрів, що пропонують послуги програми РВ. У Харкові це Благодійний фонд «Інститут раннього втручання», утілюється така ідея також у Львові в НРЦ «Джерело», Центр раннього втручання є при КУ «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я». У медико-соціально-реабілітаційному центрі «Дорога життя», що в Ужгороді. Програма раннього втручання працює з 2006 року. Яка її місія?

Раннє втручання є системою послуг допомоги дітям із порушеннями розвитку чи ризиком виникнення останніх; це комплексне сприяння сім'ї, у котрій зростає дитина раннього чи дошкільного віку з особливими потребами, якій необхідна консультація спеціалістів різних сфер, а також безпосередній розробка й утілення індивідуальної комплексної реабілітаційної програми, спрямованої на нормалізацію та покращення життя родини.

Насамперед система послуг РВ зосереджується саме на ранньому виявленні порушень, профілактиці їх виникнення, поглибленні й терапії вже наявних. Програма передбачає й надання підтримки сім'ї. Таку комплексну допомогу забезпечує команда спеціалістів, до складу якої входять: психолог, лікар-невролог, корекційний педагог, логопед, фахівець із фізичної реабілітації, соціальний працівник. Важливою метою Раннього втручання також є профілактика інваліди-

зації, скорочення числа дітей, котрі потрапляють до інтернатів, не мають доступу до інклюзивної освіти.

Результати програми РВ доводять, що інвалідність не є тавром чи дефініцією особи й у жодному разі не визначає подальше майбутнє дитини. Навпаки, ідеться про зміну й саме ставлення до порушеної теми. На прикладі реальних людей фахівці демонструють: хвора дитина може повноцінно зростати, розвиватися, мріяти, а найважливіше — долати обмеження й труднощі!

Приємно усвідомлювати, що Україна не пасе задніх і продовжує активно приєднуватися до важливих договорів, зокрема й міжнародних угод, котрі регулюють права дітей та віддзеркалюють світові стандарти їх захисту («Конвенція ООН про права дитини», «Конвенція ООН про права інвалідів», плани щодо покращення якості життя людей з обмеженими можливостями тощо). Наразі представники всеукраїнської мережі Раннього втручання за підтримки партнерів із Нідерландів (SOFT Tulip Foundation) лобюють розробку та просування національної стратегії впровадження РВ в Україні.

Французький письменник-мораліст Жан де Лабрюєр писав: «У дітей немає ні минулого, ні майбутнього, зате на відміну від нас, дорослих, вони вміють користуватися сьогоденням». Тож даруймо щастя всім дітям саме сьогодні! До речі, відродно, що колеги-студенти з різних факультетів систематично беруть участь у соціальних проектах і акціях, спрямованих на підтримку дітей-сиріт, дітей-інвалідів. Спільними зусиллями зробимо їх життя кращим!

Олена ГАНЗЕЛ,

студентка заочної форми навчання відділення журналістики.

ФОТОФАКТ

Літо — гаряча пора для студентів у багатьох значеннях. Зокрема, це й період захисту дипломних робіт, як на кафедрі економіки підприємства

ЛІТНЯ ПРАКТИКА

Година ефективної праці навчить більше ніж день пояснень

Здобувачі фаху з багатьох факультетів Ужгородського національного університету проходять цього літа практику. У кожного вона різна: хтось працює в аптеці, хтось — у редакції газети, а хтось іде на розкопки в пошуках справжніх скарбів.

Невипадково, є студенти, котрі в захопленні від своїх завдань. Ось що загалом розповідають першокурсники про своє «практичне» літо.

Юрій, історичний факультет: «Певен, історики мають найцікавішу практику в усьому УжНУ. 22 червня ми відправилися в археологічну експедицію для дослідження пам'ятки XII ст. нашої ери — горянської ротонди. Уже в перший день знайшли амулет, імовірно, XIV століття, а також три монети XIV — XV століть. Крім роботи на землі, археологічна практика —

можливість відпочити від міської метушні, провести весело час зі своїми однокурсниками, посидіти ввечері біля вогнища під гітару та сходити на кар'єр поплавати після трудового дня».

Габрієл, медичний факультет: «Ми маємо ознайомитися з функціонуванням аптеки, спостерігати за роботою фармацевтів. Подивимось, яким буде перший досвід».

Ерік, факультет суспільних наук: «Проходив практику в Ужгородській ЗОШ № 2 I — III ступенів із поглибленим вивченням окремих предметів разом із однокласниками. Своім досвідом ділилася шкільний психолог Галина Іванівна. Тепер маємо уявлення про специфіку такої роботи».

Насамкінець лишається побажати всім студентам: практикуйтесь успішно, адже година ефективної праці навчить більше ніж день пояснень.

Остан ПОПОВИЧ,

студент відділення журналістики.

НОВІ ВИДАННЯ

Юрій Шип

Пора кривавих сліз

Добре звісно, що справжня поезія ніколи в байдужому холодному серці не буває, поязяк народжується з любові або ненависті.

Нещодавно в ТДВ «Патент» (Ужгород) побачила світ нова збірка саме таких творів письменника Юрія Шипа «Пора кривавих сліз», удостоєна крайової премії ім. Федора Потушняка.

Як зазначено в анотації, вірші, що склали книжку, — «своєрідні рефлексії та сентенції про жалеве лихоліття ХХІ століття — загарбницьке нашестя путінської камарильї в Україну, патріотичний героїзм, незламність Духу борців проти напасників, за мир і незалежність рідної землі».

У збірці дев'ять циклів. Відкривається вона «Вступним триптихом» з мотиваціями та настановами любити життя й жити в злагоді, палко боронити рідну землю від супостатів, дотримуватися постулатів Божих заповідей.

Книжка дотепна, гостра, сповнена іронії та сарказму. До сатири, інвективи автор вдається, коли апелює до доморощених христопродавців, «зелених чоловічків», прислужників та мисколизів

Зона крові, гніву та любові

кривавого путінського режиму й окупантів. Цим творам притаманні й остракізми лозунгової риторики з негативними характеристиками недругів. Чимало з них адресовані «коронованому нелюду»:

Носиш ти ім'я людини,

Вигляд Божої подобі...

Не влодібноись до скотини...

Що з хижачької породи.

І навпаки. Із симпатією змальовує захисників України, які боронять її ціною власної крові, із любов'ю та співчуттям до тих, котрі страждають від агресорів та змушені покидати рідні домівки. Ця книжка — громадянський вибух почуттів. Як сказав Василь Зубач, у ній:

Із пекучих слів

Патріотично лине

Гнів до ворогів,

Любов до Батьківщини.

Після цієї загальної характеристики мотивів збірки, хтось із читачів може дорікнути: чимало творів Ю.Шипа тут відверто тенденційні, автор нав'язує свої погляди й оцінки. Але ж тенденційними є й твори наших національних геніїв — Шевченка, Франка, Лесі Українки. Кожному овочу свій час, болоча правда прагне свого слова. Недарма Павло Грабовський сказав: «Де плачуть — там немає вже краси». В історії нашої літератури чимало прикладів тенденційних творів мистецтва, письменницько-націоналістів, поетів пражської школи, шістдесятників: В.Симоненка, Л.Костенко, В.Стуса, П.Скунця.

«Естетизм» не завжди є протяжком від художніх невдач. Приносячи естетичну насолоду, художній твір повинен пропагувати певні цілі. Уникаючи політики, ідеології, письменник не постійно сягає вершин художності. Розмірковуючи про зв'язок літератури з політикою, ідеологією, згадується лист Лесі Українки, адресований М.Павлику. Вона писала: «Я хотіла б знати докладніше, як я маю се розуміти? Невже так, що в Галичині я мала б ще «тихіше» жити, ніж на Україні? Коли так, то се страшна жертва душі. Я ще, може, могла б

не мішатися до красної політики в тім значенні, що не займалась би особистою агітацією... Але зрештеш всякої «політики» в літературі і в моїх зносинах з митрополією ніяк не можу, бо не тільки переконання, але темперамент мій того не дозволяє...»

Ніколи не уникав і не сторонився політики, ідеології, коли йшлося про свободу, незалежність, демократію в Україні, і Юрій Шип. Свідченням цього є його публікації в нашій періодиці. Багато сатиричних творів поета надруковані на сторінках крайових газет «Новини Закарпаття», «Фест», загальноукраїнських «Літературна Україна», «Голос України», у журналах «Дзвін», «Дукля» та інших виданнях і ввійшли до збірки «Пора кривавих сліз». Це зворушливі тривожні медитації про трагічні події на київському Майдані, нашестя на Крим та Донбас, утечу до Росії Януковича та інших кремлівських мисколизів.

У розділі «Хорти невститного псаря» поет ніби попереджає читача, що в його книжці «забагато є сердитих слів», але ж негідник їх заслуговує. Це відчувається й у назвах творів: «Шкуродер», «Бісові потвори», «Нестерпні бузувіри», «Хижа порода», «Будущина гангстерів», «Гидотне кодро», «Матриця мракобіса», «Хорти невститного псаря». Такі характеристики властиві всім творам, де йдеться про бандитів, окупантів, п'яту колону кремлівського диктатора. Антигерої автора впізнавані:

Бандюковичі — падлюки:

Пазурі криваві мають...

Ненаситні ці тварюки

Не вмирають, а здихають

(«Яка бидлина — така й кончина»).

Під кожним твором Ю.Шип зазначає рік і день написання. Усі вони з'явилися впродовж 2014—2015 років і становлять своєрідну поетичну хроніку трагічних подій.

Тих, що затіяли війну проти України, Ю.Шип називає безумцями («Повсякчас і повсюдно»), тварюками («Прикра констатація»), христо-

продавцями («Не жалій продажну твар»), виродками («Будущина гангстерів»), бандитською зграєю («Драпей з України»). Чимало творів автор присвятив кремлівському тирану — «навіженому диктатору». Для нього, винуватця тисяч смертей наших співвітчизників, Ю.Шип використав чи не найдощульніші, найгостріші характеристики: «З розуму Безпутій збіг, // Спита і невмита // Питунія в личаках», — це про сучасну Путінську Росію.

Кривавий ненажера-сіроманець в очах письменника: деспот, «новітній супер-Гітлер», «здеградований маразматик», «бездушний психопат», «упир», «збожеволілий Нерон», «варвар», «тиран». Поет не обмежується лише згаданими атестациями. Він розвінчує хижачьке нутро пропутніської банди пекучими саркастичними насмішками.

Сатиричні портрети окупантів, зрадників, пристосуванців постають виразно з байок Ю.Шипа «У ведмежій пуці», «Знахабнілий вовк», «Приречена Змія», «Зомбований Пазуряк», «Каюк одного Бугая», «Слава Удава», що ввійшли до циклу «Шпетні байки — не без лайки». Назви згаданих алегоричних творів — промовисті. Для змалювання образів відомих нелюдів-хижаків поет вдається до в'дливої іронії.

Дістається від Ю.Шипа й тим горе-співвітчизникам, які наживаються на війні:

В нас патріоти мруть

В АТО за Україну,

А шахраї крадуть

У першу й другу зміну.

Сказано лаконічно й по-народному. До слова, поету надзвичайно вдаються короткі чотирирядкові вірші-катрени з чіткою глибокозмістовною, афористичною думкою.

На сторінках «Пори кривавих сліз» знаходимо рельєфні картини, зорові та слухові образи, руйнації наших східних територій, окупованих варварами ХХІ століття:

Донбас в терновому вінку,

І кров тече із ран,

Приніс біду йому таку

З Кремля Тутарахман...

(«Вина російського каліфа»).

Іх доповнює моторошний трагізм: смерть матері на очах донечки, плач осиротілих дітей («У Донецьку на світанку»). У творах баладного змісту Ю.Шипа про наслідки окупації трапляються екзистенційні народно-поетичні образи сліз, горя, ран, могил, плачу матерів, дітей і ридання дзвонів.

У збірці «Пора кривавих сліз» наскрізно звучать заклики боронити Україну. Із повагою, вдячністю, захопленням повідає він про виставу Небесної сотні («Лицарі невмирущої варті»), вірмена Сергія Нігояна («Любов Сергія Нігояна»), В'ячеслава Чорновола («Де слава В'ячеслава»), які загинули за свободу й незалежність Батьківщини. Закликає не бути байдужими, коли Державі загрожує поневолення («Не відсиджуйся в кривиці»). Розмірковуючи над сьогоденньою ситуацією в Україні, Ю.Шип зворушливо з гордістю згадує нашу славу історію, упродовж якої народ змушений боронити свою свободу насамперед від зазіхань східного сусіда.

Українці вистояли, вони непереможні — ця ідея проходить майже через усі вірші збірки. У поезії «Не діждетесь!» автор запевняє ворогів:

Хоч ми нині в крайній скруті,

В ранах, у слъзах, в руїні —

Малоросії не бути

У Великій Україні.

Книжку «Пора кривавих сліз» Юрій Шип шанобливо презентував героям, котрі боронять Україну від корупціонерів — у тилу та в окопах АТО — від навали російських ворогів. Вірю, що видання війнам сподобається, як і багатьом іншим читачам, зокрема, народному артистові України Петрові Матію, котрий поклав на музику чотири поезії цієї книжки й зворушливо виконує їх власним голосом.

Надія ФЕРЕНЦ,

кандидат філологічних наук, доцент УжНУ.

РЕЦЕНЗІЙНЕ СЛОВО

ВАСИЛЬ СВИДА.
НЕТЛІННЕ

Про це нагадала й із любов'ю розповіла книга-альбом «Василь Свіда. Нетлінне», надрукована у видавництві «Карпати» (авторі-упорядники Я.Свіда, Б.Кушнір). У вступній статті «Здобути

Минуло вже друге сторіччя з дня народження видатного українського скульптора Василя Свіди, проте, ознайомлюючись із його творами, не погоджуєшся з цим фактом, настільки сучасними сприймаються вони, настільки бадьорою свіжістю віє від них.

світ — «пішки і босим...», яка претендує на змістовний талановитий нарис, автори В.Мартиненко і Я.Свіда (син скульптора) розповіли про нелегкий життєвий шлях Василя Свіди, сина мало-земельної багатодітної вдови з глухого закарпатського села, який, мужньо долаючи всілякі перешкоди, стає одним із видатних діячів культури України, народним художником, лауреатом Державної премії України імені Тараса Шевченка.

Книжка докладно відстежує творчий шлях свого героя — від перших спроб у різьбярстві

початку 1930-х до вишуканої круглої скульптури 1980-х років.

Підкреслюючи самотність таланту В.Свіди, автори водночас указують на тісний зв'язок його творчості з традиціями закарпатського народного мистецтва, яке стало її головним джерелом. Це відбилося як на тематиці творів діяча («Опришки», «На полонину», «Танець-аркан», «Вівчарі», «Лісоруби», «Сплав лісу...»), так і на виборі героїв («Гуцулка з конем», «Гуцул з сокирою», «Освідчення», «Микола Шугай», «Мати-верховинка» тощо).

У виданні йдеться про те, що на становлення В.Свіди-скульптора вплинули тісні зв'язки з художниками-земляками, зокрема з Й.Бокшаєм, З.Шолтесом, А.Ерделі, Ф.Манайлом, А.Коцюго та іншими, які не тільки підтримували ідейні пошуки свого колеги, а й надихали його творчість.

Автори докладно розповідають про формування світогляду художника, його постійний потяг до знань, широкий кругозір, осягнення скарбів культури, пізнання багатства літератури й мистецтва, що сприяло поглибленню великого таланту. Усе це збагачувало самого митця й також завдяки авторам збагачує й наше уявлення про нього.

Зі сторінок цієї унікальної книги перед нами постає не лише видатний скульптор-різь-

бяр, котрий прославив як рідне Закарпаття, так і всю Україну. В.Свіда пробував творчі сили не тільки в дереві, й у теракоті, майоліці, гіпсі, інших матеріалах, і в кожній новій роботі досягав успіхів та визнання. Завдяки авторам видання читачі мають можливість ознайомитися на його сторінках із самотньою спадщиною Василя Свіди — його основними творами, а їх налічується понад 200! Ознайомитися з ними й закохатися у ці роботи, такі різні й такі чудові.

Зі сторінок книги «Василь Свіда. Нетлінне» виростає постать видатної людини нашого часу. Людина, яка щедро подарувала нам нетлінне багатство своєї великої душі.

Валерій ПРОВОЗІН,
професор, Львів.

ПАТРОТИЧНЕ

Якщо вам кортить познайомитися зі щирим українським патріотом, художником, поетом, почути мудрого слова й просто зарядитися життєвою енергією — заходьте до ректорату, підіймайтеся на третій поверх. Попереду побачите коридор, заходьте в перші двері ліворуч. У скромній комірчині сидітиме наш герой — Іван Тегза, а по-простому — дядя Ваня.

Чоловіка з білим-білим волоссям та оптимістичним поглядом на життя тут знає кожен, адже Іван Васильович — технічний працівник ректорату, людина, котра чесно трудиться на благо університету, приходиться на поміч усім, хто попросить. Та люблять і поважають дядю Ваню не тільки за відданість роботі. Його шанують за відданість життю: за силу духу, щирі думки, справжній патріотизм, народну мудрість, позитивне мислення. Усе це сивочолий Іван Тегза, художник-майстер за фахом, утілює у власних поезіях та публіцистиці. Відсутність відповідної освіти для нашого героя — не завада. Він керується серцем і пише про те, що непокоїть. Творцю небайдужа доля України та українців, і це не просто гучні слова. І.Тегза був активним учасником обох Майданів: гордо ніс прапор революції, дбав про молодших побратимів. Допмагаючи розпалювати багаття для зігрівання під час страйків, сам палав вогнем любові до Батьківщини та її майбутнього, підбадьорював мітингувальників своїми віршами.

«Мене називають поетом сьогодні, адже пишу про те, що бачу, — розповідає Іван Васильович. — Уважаю, що митець може об'єктивно осмислити лише те, що відбувається на його очах. Інакше це виглядає нещиро, недостовірно. У своїй поезії стараюся нічого не прикрашати. Як скульптор бере кам'яну глибу, зубило, молоток і працює-працює, поки не вийде готова скульптура, так і я зі своїми віршами: пишу-відточую рядки до того часу, поки в них не кристалізується мій задум».

Уже 10 поезій автора поклали на музику українські композитори М.Попенко та А.Червеняк. У 2012 році вийшла збірка під назвою «Пробудження».

У кожного митця неодмінно є те, що не дає зачахнути творчому джерелу в душі. Для Івана Тегзи це одразу чотири надзвичайно важливі складові: Господь, сім'я, ненька Україна, робота. Ідейний натхненник — Тарас Шевченко. Біля пам'ятника Кобзарю Іван Васильович щороку читає вірші, адже шанує в письменникові справжнього патріота — такого, що не «гладив» пестливими словами, а підбурював до боротьби в часи лихоліття. «Я не лірик, а публіцистичний поет», — зізнається автор. Про це яскраво свідчать рядки з його поезії:

БЛУДНИМ СИНАМ УКРАЇНИ
У зболеному тілі серце
защеміло

Іван ТЕГЗА: хоче дожити до того часу, коли ненька Україна стане по-справжньому вільною та незалежною...

*Від плачу чайок
над розбурханим Дніпром,
У синім небі ясне сонце
потемніло,
Бо морок не дає повіяти
теплом.*

*Блудні сини чогось в ілюзіях
блукають,
У пошуках людської правди
збились з ніг.
Вона не там, де її потемки
шукають,
Тож поверніться ви
на батьківський поріг.*

*Прощення у Вітчизни щиро
попросіть,
Як перед Богом, ви покайтеся
за все,
Синівську любов до неї
воскресіть,
І лиш тоді Вкраїна щастя
принесе.
20.03.2014*

*Московити п'ють горілку,
Українці — квас.
З перелою московити
Марять про Донбас.*

*У кремлівських бусурманів
Псяча кров у венах,
Вовчий норів і сьогодні
У них на знаменах.*

*Брудний чобіт москаля
Славу дурну має —
На святий наш чорнозем
Знову зазіхає...*

*Бо не та вже Україна,
Що була колись,
Не занедбана руйна —
Прийди, подивись!*

*Після двох Майданів встала
Вона із колін,
Рознеслася її слава
Із гір-полонин.*

Іван Тегза вважає, що ситуація в державі покращиться, коли до влади придуть справжні патріоти, які вболівають за Україну, а не за власні гаманці. Мріє дожити до часу, коли країна-ненька стане по-справжньому вільною та незалежною. «І доживу, — каже, — доживу!» На такій оптимістичній ноті Іван Васильович виховує й молодь. На перервах між парами читає студентам вірші, жартує, ділиться багатим життєвим досвідом.

Наш герой також активно дописує в обласні газети. У статтях порушує чимало злободенних проблем, які заважають українському народові звільнитися від зовнішнього й навіть внутрішнього тиску (Реформи без платформи // Трибуна. — 2015. — 20 березня. — с. 4; Межа // Срібна земля. — 2015. — 21 травня. — с. 3; Цяпи-відбувайли. — Срібна земля. — 2015. — 1 жовтня. — с. 4; Нотатки про українські

порядки. — Срібна земля. — 2015. — 12 листопада. — с. 4 та інші).

У свої 76 дядя Ваня на здоров'я не скаржиться й слухати не хоче, коли хтось згадує про хвороби. «Нема людей, на сто відсотків здорових. Коли говориш про свою недугу — вона дужче до тебе й липне. Отже, не треба заціклюватися на «болячка», і вони вас не триматимуться». Наш герой почувався щасливим, бо має рідкісну здатність цінувати життя таким, яким воно є, і щастям щедро ділитися з людьми, які його оточують. І знову й знову читає вірші...

*Усі знають, що в Путіна
в голові на згадці:
Коня-красеня готує,
як грекам данайці.*

*Ой тривожно на душі,
бо брехня радянська.
Йде й сьогодні із Кремля,
Криму та Луганська.*

*Росія нам не сестра —
зрадлива невістка,
Наша Воля й Незалежність —
їй у горлі кістка.*

*Бо невістка — чужа тріска,
не з нашого роду,
Бачити її підступність
ми мали нагоду.*

*Дехто каже, що Вкраїна —
вільна й незалежна,
Але в мене, патріота, думка
протилежна.*

*Нині прапор жовто-синій
майорить над нами,
Влада волю затоптує
власними ногами.*

*Принцип «влада для народу»
у нас не працює,
Бо закон шахрай-чинуша
на свій лад трактує.*

*На Донбасі голод, смерть —
йде війна гібридна,
Московита-окупантам —
як «мамаша» рідна.*

*Де москаль, там горе, плач
і страшна розруха,
Руки в Путіна в крові
аж по самі вуха.*

*Окупант дикий норів
зазнали грузини,
У Донбасі й Карабаху кров
плеться й нині.
25.04.2016*

МІСТО НАД УЖЕМ
Горде й чудове на заході сонця
Місто на Ужем —
в Європу віконце.
Ужгород рідний —
ворота держави,

*Будемо ж гідними
прадідів слави.*

*Давня фортеця
в Ужанській долині
Сиві століття нагадує нині.
Замки, музеї — святині народу,
Сильного духом
вкраїнського роду.*

*Щедрість твоя усім друзям
є звісна,
Нині про щастя дзвенить
твоя пісня,
В сакурах, липах цвістиме
одвічно,
На Закарпатті це місто —
величне.*

*Мирно живе тут велика
родина,
Сплетена міцно, як винна
лозина.
Місто казкове у злагоді
й славі
Золотом сяє у нашій державі.
18.05.2009*

**НАРОДЕ МІЙ,
ПОРА ПІДНЯТИСЯ З КОЛІН**
Народе мій, пора піднятися
з колін,
Бо ти не раб, а викутий
із криці!
А яничарам, зайдам навздогін,
Міцного ляпаса утни по пиці.

*В своєму домі порядок наведи,
Кінець терпінню — вдар
ти нагаями.
Аби у ворогів, перевертнів
завжди земля плигла*

*під їхніми ногами!
01.11.2014*

**А Я НЕ ТОЙ,
ЩО ГРЕБЛІ РВЕ**

*А я не той, що греблі рве.
А той, що зводить і будує,
Аби у світі менше зла,
Що мучить душі та руйнує.*

*Бо хтось для себе лиш живе
І лихо чинить та жирує
(А що за тином — не «буре»),
Бо злоба, бач, в ньому вирує.*

*Чому жорстокі є в нас люди?
Одвічно й нині плеться кров!
Чому байдужість та повсюди?
А де ж до ближнього любов?*

*В серцях немає супкою,
Якесь диявольське нутро,
Як у Шевченковій неволі,
В обіймах правди не було.*

*Надію, Віру і Любов
Господь вселяє в наші душі,
Невірні жерли його кров,
Ім смерть Христа
була бездушна.*

*Одвічні війни, голод, холод,
Страждання, муки й ланцюги,
Бо зло це й досі в нас панує,
І замість друзів — вороги.*

*Добро і зло з часів Адама,
Що наша віра у добро...
Щоб згода, єдність поміж нами
І господнє світло в нас жило!*

Олеся МАТІЙ,
студентка відділення журналістики.

ЗНАЙ НАШИХ!

Ще зі шкільних років учні можуть проявити свої здібності, не лише досконало опановуючи навчальну програму, а й беручи участь у різноманітних конкурсах. Таку змогу вони мають і в період студентства. Цьогоріч юристи природничо-гуманітарного коледжу УжНУ Олег РОСУЛ та Лідія МИГАЛЕГА гідно представили себе на таких заходах і повернулися переможцями: Олег — із XVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яценка, а Лідія — із VI Міжнародного мовнолітературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Фото з особистих архівів Олега та Лідії.

Наставником, помічником і не тільки під час підготовки була Галина Пашук, викладач української мови та літератури ПГК. Галина Ярославівна зазначає, що її студенти постійно беруть участь у таких конкурсах. За цей час коледж має вже 6 призерів, хоч на обласному рівні змагаються практично щороку, а ось на міжнародному — рідше, востаннє — 2014 р. Перемоги наших представників цьогоріч стали цілковитою несподіванкою. Г.Пашук про вихованців, для яких є не лише викладачем, а й куратором, відгукується так: «Це діти, котрі одразу дали про себе знати. Олег Росул ще під час підготовки курсів улітку показав себе творчим та відповідальним студентом. Уже безпосередньо під час вступу ви-

Перемогти словом...

Представники коледжу УжНУ привезли «міжнародні» здобутки

явив і ґрунтовну освіченість — склав іспит з української мови, отримавши найвищий бал. Так склалося, що Лідія Мигалега вступила після 11-го, але на базі дев'яти класів. Яка це творча дитина! А ще — національно свідомо, бере участь у різних волонтерських заходах. Пригадую її перший твір, що надзвичайно вразив. Там були слова: «Хто сказав, що моя Україна встала на коліна? Вона просто зігнулася, зав'язуючи берци». Дівчина завжди пише цікаві тексти. Тому не дивно: роботи саме цих студентів відібрали на першому етапі. Уже до обласного туру готувалися тривалий час: збиралися кілька разів на тиждень, працювали як над

теоретичними, так і над завданнями сучасного спрямування. Якщо конкурс імені Петра Яценка базується на знаннях мови, то в конкурсі імені Тараса Шевченка учасник має не лише написати твір, а й запропонувати до нього цікавий заголовок. Робота Лідії Мигалеги називалася «Третій Майдан буде мій», і вихованка настільки обґрунтовано розкрила тему, що її просто подивувалося». Стосовно рівня складності завдань, то вони, за словами Галини Ярославівни, цілком посильні й на конкурсі ім. П.Яценка розраховані не на заучування, а на виявлення творчих здібностей. Щодо конкурсу ім. Т.Шевченка, то там випробуван-

перемогу очікував, упевнено йшов до мети, планує й надалі брати участь у різноманітних конкурсах. Про поїздку до столиці залишилися найкращі враження. Від глави держави надійшов вітальний лист, а нагороджував директор Інституту української мови НАН України Павло Гриценко, навіть аплодував О.Росулу як єдиному хлопцеві у складі колективу дівчат-переможців. До речі, останній із вересня отримуватиме президентську stipendію.

А ось Л.Мигалега розповідає: «У школі брала участь і в конкурсі ім. П.Яценка, і в конкурсі ім. Т.Шевченка, але тільки з першого виходила максимум на обласний рівень. Як і Олег, не планую зупинятися на досягнутому й іти далі». Готувалася дівчина читаючи поезію Тараса Григоровича, зразки різних творів, котрі знаходила в Інтернеті. До того ж сама пише вірші, виступає з ними на літвечорах.

У житті наші герої — не лише однокорсники, а й хороші друзі. Вони мають чимало спільного, зокрема полюбляють читати сучасну літературу...

У листі С.Чикаленка до С.Єфремова знаходимо такі слова: «Наділив Вас Бог великим талантом [...] На Вас лежить велика місія. Ваше ім'я повинно стати рядом з Драгомановим, Франком, у Вас на се є всі дані». Такі хочеться адресувати ці слова й нашим героям. Бажаємо їм невечернього натхнення та нових перемог!

Катерина ХИЖНЯК,
студентка відділення журналістики.

Ця поїздка — здійснення мрій багатьох студентів: побувати в одному з найвишараніших і найстаріших університетів України.

Нещодавно відбулася всеукраїнська олімпіада з туризму. Її приймав Чернівецький університет. У заході взяли участь 60 студентів із 35 ВНЗ, зокрема й представники нашого закладу — п'ятикурсниця факультету туризму та міжнародних комунікацій Аліна Пішкар і другокурсниця Марія Андрусак. Із першою вдалося поспілкуватися.

Аліно, розкажи, як відбулася олімпіада?

— У два тури. Перший був практичним, за який отримала нагороду. Завдання полягало в розробці програми п'ятиденного автобусного туру «Чернівці — Київ» через визначені населені пункти, ураховуючи відвідування об'єктів-пам'яток, унесених до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Маршрут: Чернівці — Хотин — Кам'янець-Подільський — Умань — Канів — Київ. У цих містах потрібно було визначити

Україну підкорюють туристи

об'єкт-пам'ятку й скласти паспорт до кожного з них.

— Що це за паспорт, і як його скласти?

— Є спеціальна схема, яка має такі пункти: 1. Сучасна та історична назва. 2. Дата існування. 3. Історичні події. 4. Персоналії. 5. Зовнішній опис та місце знаходження. 6. Стан збереженості, доступність та практичне застосування.

— Чим завершувалося завдання?

— Крім паспорту й докладної програми, необхідно було схематично зобразити маршрут на контурній карті України з діаграмами обслуговування. Ще одне окреме завдання — розрахувати вартість туру в Чернівцях (4 ночі / 3 дні) на одного туриста за пропонуваними параметрами).

— Доволі громіздке та багатоаспектне завдання! А в чому полягало друге випробування?

— Другий етап — теоретичний, 60 тестів. На відміну від торішніх змагань, цього разу практичне

завдання виконували без використання інтернет-ресурсу, тому, крім креативності, важливо було виявити знання історичних пам'яток.

— У підсумку ти здобула друге місце!

— Звісно, приємно, що мої старання оцінили (сміється). Та

насправді задоволена, що змогла гідно представити наш університет на загальноукраїнському рівні.

— Що цікавого бачили в Чернівцях?

— На олімпіаді зустріла декількох друзів із Харкова та Запоріжжя. Поїздкою дуже задоволені й раді,

що вперше змогли відвідати чудове місто. Екскурсію нам улаштували найкращі студенти кафедри туризму з Чернівецького національного університету; це особливо приємно, адже почули розповідь про населений пункт своїх ровесників.

— Знаю, що ти — справжня активістка. Зокрема, бери участь у новому проєкті «Відкрийте для себе Ужгород. Перший крок до пізнання Закарпаття». Розкажи докладніше...

— Загальною метою проєкту є покращення рівня розвитку туризму в Ужгороді шляхом удосконалення туристично-інформаційної системи. До цього входить і створення бази даних туристичної інформації, покращення рівня її доступності, розробка відповідних матеріалів тощо.

— Дякую за розмову. Сподіваюся, задумане вдасться втілити в життя й рідний Ужгород стане ще привабливішим для туристів.

Олена СЕРГЕСВА,
студентка заочної форми навчання відділення журналістики.

ПРОГРАМИ

Стати активним громадянином

В Ужгороді, у Міжнародному центрі правових та економічно-соціальних досліджень країн Центральної Європи, відбулося навчання для молоді, зокрема студентства, за програмою Британської ради в Україні.

Мета — навчити осіб віком від 17 до 27 років, як стати активним громадянином і створити власний соціальний проєкт.

Програма «Активні громадяни» стартувала ще в 2009 році, а реалізували її вже в більш ніж 40 країнах Європи, Близького Сходу та Африки. В Україні головне завдання — розвивати серед молоді знання та навички, які б сприяли конструктивному діалогу між різними культурами й країнами та працювали б на уникнення

конфліктів у масштабі всієї держави, зокрема на сході.

Програма передбачає тренінгові семінари, проєкти соціальної дії, обміни досвідом і контактами. Крім того, увагу звертали на поширення здобутих знань у своїх громадах поза проєктом. У рамках навчання учасники можуть розвивати співпрацю як в Україні, так і за кордоном. Британська рада частково фінансуватиме обрані проєкти. Загалом зусилля спрямовані на покращення життя громад.

Ірина МАРІНА,
студентка відділення журналістики.

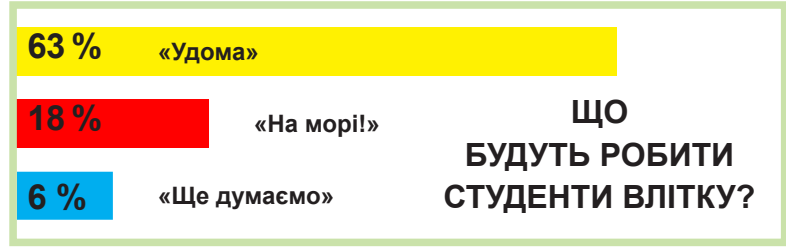
ПЕРСПЕКТИВИ ЛІТА

Коли студенти пройдуть курси «сесійні» кола пекла й складуть заліки та іспити, перед ними постає величезний спектр вибору відпочинку, де критеріями прийняття остаточного рішення є фінансові можливості та власні бажання.

За опитуванням, більшість респондентів (63 %) залишились вдома, адже змоги поїхати, наприклад, на море, цьогоріч немає. Тож дивитимуться улюблені серіали, гулятимуть із друзями, кататимуться на велосипедах, роликах, плаватимуть на річці та й у басейнах, присвятять час родині, друзям та своїм половинкам, на яких упродовж семестру часу практично не залишалось.

18 % опитаних таки матимуть шанс відчутти теплі солоні хвилі та морський бриз і вже спланували відпочинок із сім'єю

Той, що вижив, або Як відпочиватимуть студенти

або ж із коханою людиною. 13 відсотків респондентів хочуть провести час у горах: хтось 2—3 дні, а хтось і... цілий місяць! Ну а 6 % студентів наразі ще не визначилися з тим, як проведуть своє літо.

Майже половина опитаних (47 %) також говорили про те, що поміж відпочинком улаштуються на роботу. Причини на це кожен має різні: хтось заробляє собі на відпочинок (31 %), хтось підробляє з гострої фінансової по-

треби (58 %). Є й такі, хто в такий спосіб напрацьовує досвід для подальшого працевлаштування за спеціальністю (7 %), а частина просто нудиться влітку й хоче цікаво провести час, при цьому не проти заробити (4 %).

Водночас одностайною була думка: і роботу, і відпочинок необхідно починати вже після того, як удасться вирішити всі навчальні проблеми й завдання.

Світлана ВАСИЛЯН,
студентка відділення журналістики.

НАВЧАННЯ

Кажете, молодь не така? Учись не хоче? Робить все в останній момент, зокрема й до іспитів готується? Цікаво, якими ж були наші викладачі? Зараз дізнаємося...

Віталій ЗАВАДЯК, викладач кафедри журналістики: «Учився! Постійно й багато! Але ніколи не таланило з білетами. Завжди траплялися ті, на які важко було знайти відповіді. На відміну від сучасних студентів, доступу до Інтернету не мали, а відповід-

МІНІ-ФУТБОЛ

Турнір із міні-футболу між командами ЗМІ Закарпаття — оригінальний спосіб відсвяткувати професійний день.

Ідея започаткування заходу належить голові Закарпатської асоціації спортивних журналістів України Василю Гаджезі. «Проект» із радістю підтримали, і вже 15-й рік поспіль організатори влаштовують таке свято, а саме: обласна органі-

зація профспілки працівників культури (голова Наталія Товтин) спільно з обласною радою ФСТ «Україна» (Владислав Кушнірчук) та обласною організацією Національної спілки журналістів України (Дмитро Воробець). Торік приєдналося також Закарпатське відділення Національного олімпійського комітету України, а цього року — ще й Федерація футболу Закарпаття.

Надія ФЕРЕНЦ, доцент кафедри української літератури: «Студенти перестали вчитися! Чому? Бо дедалі збільшується кількість вишів. У наші часи молодь готувалася по кілька років, аби вступити до вищого навчального закладу. Учись доводилося важко, але книжки мали. Єдине, чим тодішні студенти були

невдоволені, — ідеологічними дисциплінами, на які відводили значну кількість годин. Важливо й те, що здобувача фаху, котрий у навчанні мав високий рейтинг, направляли на хорошу роботу, а трієчник забирава те, що залишалось. Зате існувала мета — здобути освіту. А ті іспити, які зараз, не сприяють відбору, і все це показується наочно».

Віра ВАРЦАБА, завідувач кафедри фінансів і банківської справи, доцент: «Тепер є студенти, які добре вчаться, а є ті, котрі менше стараються. Порівняно з іншими роками юнаки й дівчата готуються гірше, а кваліфікацію

бакалавра здобуває дедалі менше молоді. Така ситуація пов'язана з кількома причинами: немає фінансової можливості, різні сімейні обставини, юнь не бачить перспективи отримувати диплом, бо нині ринок праці досить низький».

Ось такими є думки наставників. Щодо мене, то, гадаю, різниця між тодішніми й сьогоднішніми студентами є, але незначна. Воднораз нинішні юнаки й дівчата мають більше можливостей, аби стати висококваліфікованими фахівцями.

Наші медійники — «срібні!»

Ганна ВОЙТОВИЧ, студентка відділення журналістики.

лазя цікавою й принесла результат 1:1. А в серії шестиметрових удача всміхнулася лобдівцям — 3:2. Отже, журналісти виборили «срібло», причому в новій спортивній формі, яку надав голова обласного відділення НОК Іван Рилик. До того ж команда університету взяла ще й індивідуальний приз у номінації «Кращий воротар». Вітаємо наших колег із чудовим результатом!

Галина ДЗЮБАК, Богдана МАГАС, студентки відділення журналістики.

Завершальна зустріч вияви-

ТОП,
або Відзначення Дня журналіста на вершині Творчості, Оперативності та Позитиву

Хоч захід мав розпочатися о 10.00, та в прес-клубі молодого журналіста «Медіаперспективи» уже за годину до того був неймовірний рух. «Краще складати по два столи...», «тут сидітиме президія», «потрібно «переноску», «у тебе немає флешки?», «заходьте в чотириста шосту», «ти точно прийдеш?»... Словом, одні переміщують парти й стільчики, інші налаштовують проектор, колонки, розкладають мультимедійну дошку, хтось повторює слова до виступу, дехто вже встигає зустріти гостей. Крім того, студенти переймаються заліками, іспитами, говорять про події, які сьогодні необхідно висвітлити в ЗМІ, у яких працюють. Ось така контамінація рутини та свята. У День журналіста теж доводиться виконувати покладену суспільством місію.

У гаморі не встигаєш і оком змигнути, як уже десята. Керівництво зібралося, випускники прийшли, студенти ніби налаштувалися слухати. Однак шум ще не зовсім стих. Його зупиняють слова керівника прес-клубу, головного редактора газети «Погляд», доцента Володимира Тарасюка, котрий розпочинає захід згадкою про О.Генрі: важливо не те, який шлях обираємо, а чим керуємося при його виборі. Майже в кожного табун мураха пробігає під шкірою, коли наставник розповідає притчу про значення слова: «На вулиці сидів сліпий чоловік. Біля його ніг лежав капелюх для милостині, а поруч табличка з надписом: «Я сліпа людина, допоможіть, будь ласка». Мало хто зупинявся, щоб кинути монети. Одного разу підійшов юнак і щось дописав. Після цього капелюх був повний грошей. Учвері знову прохолодів той доброзичливець, сліпий упізнав його за кроками й спитав: «Що написано на табличці?» І там було: «Надворі весна, а я її не бачу». Справді, важливість слова складно заперечити...

Плавню залишаючи цю відкрити для роздумів тему, модератор прес-клубу перейшов до представлення президії та гостей, а це — проректор УжНУ з науково-педагогічної роботи Мирослава Пендзель, декан філологічного факультету, директор Медіацентру Галина Шумицька, завідувач кафедри журналістики Юрій Бідзіля, практично всі викладачі цього підрозділу, а також відомі випускники: власкори телеканалів Ані Нікогосян (ТРК «Україна»), Тетяна Лешко («112»), Тетяна Шімон (ZIK) та Ольга Капітан (керівник регіонального прес-офісу «Приватбанку»).

Проректор Мирослава Олександрівна насамперед виконує почесну місію — нагороджує Кубком і грамотами збірну команду

університетських медіапідрозділів за 2 місце в XV турі обласного Кубка журналіста. Привітавши з професійним святом, зізналася, що її дитяча мрія — стати працівником ЗМІ. Не склалося через «недоступність» фаху за тих часів, воднораз досі уважно стежить за розвитком журналістики. Нам бажає успіхів і відстоювати власну громадянську позицію. Нагороди від проректора, а також подарунки від «Приватбанку» отримують студенти, котрі добре навчаються та вдало реалізують себе в професійній галузі.

На мультимедійній дошці вже висвітлюється презентація, яка візуально доповнює міні-звіт третьокурсниці Н.Білей та А.Корнути про те, чим жило відділення цей навчальний рік. Одразу слово бере студентка першого курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю» Катерина Кузьміна: дякує за теплий прийом до «медіародини» вишу й дарує викладачам солодкий сюрприз.

СВЯТКУЄМО

Доки завідувач кафедри Ю.Бідзіля приймає подарунок, до привітань запрошують директора Медіацентру Г.Шумицьку, котра зазначає: «Це унікальна кафедра, унікальне відділення. Студенти весь час показують, що вони є. Вони не лише вчаться, а й слугать університетові як великому живому організмові...» Із найкращими побажаннями теж нагороджує грамотами ще одну когорту найактивнішої молоді.

І знову увагу привертає екран, на якому такі знайомі фото й відео... Випускники бакалаврату В.Кузіва й Х.Гозда нагадують про потужні медіапроекти, які цього року успішно виконав 4 курс. Свідомість не встигає «обробити», як комп'ютер, кількість світлин, виникає просто паводок емоцій — дійсно є що згадати за час, прожитий у виші. Та всі роздуми немов поглинає своєрідне рондо. Тільки не як музична форма, а просто повернення до основної теми — Дня журналіста. Вітає зі

святком уже Юрій Михайлович. Хвалючи спудеїв, зізнається: іноді їх потрібно надихати і пряником, і батогами — щоб медійник як солдат в інформаційному полі не зупинявся; завідувач бажає гострого пера, холодного розуму, кар'єрного зростання, достойної оплати праці. І теж нагороджує молодь за сумлінне виконання професійної місії: активну журналістську діяльність.

Порадами діляться випускники відділення, згадують найяскравіші моменти навчання. Юнаки й дівчата вручають один одному грамоти в спецномінаціях відповідно до попередньо проведеного опитування. І тут настає кульмінація свята — виготовлений із відповідним надписом торт від студентського профкому УжНУ. Колективне фото, кава-брейк, квіти до горельєфа М.Бабидоричу...

Ось й своєрідна розв'язка, або ж завершення Дня журналіста: ТОП (на найвищому рівні): творчо, оперативно (бо дуже динамічно) і позитивно! Але ця «розв'язка», звісно, умовна, бо вона, швидше, задала урочистий тон на весь день, адже впевнена: і 6 червня ще встиг попрацювати кожен, хто носить у серці її величне ім'я — Журналістика!

Мирослава ГАРАЗДІЙ, «Погляд».

послужити як великому живому організмові...» Із найкращими побажаннями теж нагороджує грамотами ще одну когорту найактивнішої молоді.

«Погляд» в № 5 (186) визнано:
подорожній нарис «Одного разу в електриці «Ужгород — Львів...» Юлії МЕДЮХ, студентки 4 курсу відділення журналістики. Вітаємо авторку!

За семестр накопичилося стільки граніту, що тепер його потрібно весь з'їсти за тиждень!!!

Заради того, щоб скласти залік, студент може піти на все, навіть... на лекції!

Під час сесії студент стає надлюдиною. Він перестає їсти, спати, і як суперкомп'ютер здатний завантажувати в себе нереальну кількість інформації.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!
Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/catu/university-poglyad/issues>
А з кращими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 281. Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця. Номер підписано до друку: 29.06.16.

Засновник і видавець — Ужгородський національний університет. 88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано у видавництві «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел.: (352) 52-27-37, 0673501794.

Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк. Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14. Пошта скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua Тел.: 0934314562.

Регістраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор: В.Ю.ТАРАСЮК.

Верстальник: О.М.БРАЙЛЯН. Кореспондент: М.Б.ГАРАЗДІЙ.